

Tisztelt Szerkesztőség!

Érdeklődéssel olvastam Somorjai Noéminek „A nem bináris nemi hovatartozás orvosi megítélésének szakirodalmi áttekintése” című összefoglaló közleményét az *Orvosi Hetilap* 2025. évfolyamának 6. számában [1]. A dolgozat számos hasznos adattal, elméleti és gyakorlati ismerettel ismerteti meg az érdeklődő olvasót a transzneműség/transzszexualizmus/transzgender jelenségek és a nem bináris nemi hovatartozás klinikuma kapcsán, azonban fel kell hívni a figyelmet arra, hogy két igen jelentős differenciáldiagnosztikai/klinikai vonatkozás nem került ismertetésre, amelyek ismerete szintén fontos a területtel megismerkedni szándékozó szakember számára. Az egyik az autogüenefília [2, 3] jelensége, míg a másik – a tanulmányban nem említett – körkép, a ROGD („rapid-onset gender dysphoria” – „hirtelen kialakuló nemi diszfória”) [4] néven ismert, legújabban ismertetett zavar [5].

Autogüenefília

Az autogüenefília azt a szexuális fantázia/vágy keltette izgalmat jelenti, hogy egy férfi a női nemhez tartozónak képzeletben magát. Heteroszexuális férfiak esetében azonban ez nemcsak a transzvesztizmus (női ruhába öltözés) klinikai képében jelenik meg, hanem az elmúlt két évtizedben férfiak esetében ez a leggyakoribb motivációs háttere a nemi átalakító műtéteknek Észak-Amerikában és Nyugat-Európában [2]. Bár az autogüenefília jelenségét már a 20. század első felének pszichiátriája is ismerte, ez a parafília az 1980-as évektől egy kanadai szexológus, Ray Blanchard kutatásai során került előtérbe [6]. A jelenleg uralkodó felfogással szemben – miszerint a transzszexuális/transzgender férfiak esetében „férfitestben női agy él csapdába ejtve” – Ray Blanchard [6], majd később Michael Bailey [2, 3] amerikai szexológus vizsgálatai pontosan mutattak rá arra, hogy a transzszexuális/transzgender férfiak esetében valóban egészen másról van szó. A férfi transzszexuálisok egy része ugyanis vagy meleg férfi, akik túlzott nőiességük miatt nem vonzóak a többi meleg férfi számára, így a „nővé alakulás” lehetőség számukra a vágyott homoszexuális kapcsolatok kialakítására. A transzszexuális/transzgender férfiak egy másik csoportját viszont azok a heteroszexuális férfiak képezik, akiknek a parafilája az, hogy szexuális izgalmat jelent számukra a fantázia, hogy a másik nemhez tartoznak, azaz ahogy a görög terminus is utal rá, „önmagukhoz nőként vonzódnak”. Ez a fantázia attól, hogy egy férfit a női

ruha viselése izgat fel (transzvesztita-magatartás), odáig is terjedhet, hogy a női testben történő létezés vált ki benne izgalmat, amelynek kimenetele a transzszexuális/transzgender identitással történő azonosulás és a nemváltó eljárások követelése lehet.

A fent röviden ismertetett klinikai kutatások azonban sajnos komoly ellenállást váltottak ki a transzjogokért küzdő aktivisták körében: Bailey 2003-ban megjelent *The Man Who Would Be Queen: The Science of Gender-Bending and Transsexualism* [3] című könyvét nemcsak kritika és megkérdőjelezés kísérte, de a professzort megpróbálták eltávolítani a Northwestern Egyetemről, családját zaklatták, szakértelmét megkérdőjelezték [2, 7].

Sajnálatos módon számos akadémikus, kutató és klinikus foglalt állást úgy, hogy a fontos kutatási eredményeket, amelyek a férfi-transzszexualizmusra és az autogüenefiliára vonatkoznak, törölni kell a tudományos és a hétköznapi közbeszédből csupán azért, mert a transzjogokért küzdő aktivisták és a transzszexuális/transzgender személyek számára ezek a kutatások nemkívánatos minősítést nyertek [2, 7].

Az itt vázolt jelenség igen szomorú és aggasztó, hiszen a klinikai és kutatási eredmények ismeretének tükrében számos férfitársunk kaphatna korrekt diagnózist és pszichiátriai-pszichoterápiás segítséget, mielőtt egy fel nem ismert jelenség következtében felesleges és veszélyes nemátalakító beavatkozások elszenvedőjévé és későbbi megpróbáltatások elviselőjévé válna.

ROGD („rapid-onset gender dysphoria” – „hirtelen kialakuló nemi diszfória”)

Klinikai szempontból fontos felhívni a figyelmet arra a jelenségre is, hogy az a tény, hogy a nemátalakító műtetet kérők száma 1980 és 2015 között a hússzorosára nőtt, egyértelműen egyfajta pszichológiai epidémiára utal, a nemi diszfória miatt kezelést kérők számának szignifikáns emelkedése mögött jelentős mértékben más pszichiátriai zavarok és médiahatások azonosíthatók [4, 5]. Erre utal több tanulmány is, amelyek pontosan mutattak rá, hogy míg a transzgender identitás (nemi diszfória) az esetek többségében kisgyermekkorban vagy a pubertás körül alakul ki, addig az újabb kutatások nagy számban azonosítottak olyan serdülőket, akik 15–16 éves korukban szinte egyik napról a másikra kezdtek transzneműnek érezni magukat [4, 5]. Ezek a személyek a kutatások szerint valóban nem nemi diszfóriás egyének, hanem a jelenség mögött más pszichiátriai betegségek, diszfunkcionális családi működés, szülőkkal való konfliktusos kapcsolat,

internetfüggőség és az online transzgender tartalmakkal történt kvázi „megfertőződés” áll [4, 5]. Ezt a jelenséget a szakirodalom legújabban ROGD-nak („rapid-onset gender dysphoria” – „hirtelen kialakuló nemi diszfória”) nevezi, s fontos felhívni a figyelmet arra, hogy sajnálatos módon az a fontos kutatásokat közlétező klinikusokat és lapszerkesztőket éles támadások érték az elmúlt években.

A transzszexualizmus/transzneműség esetében a gondos differenciáldiagnosztikai klinikai gyakorlat alapvető és megkerülhetetlen [8].

Irodalom

- [1] Somorjai N. Review of medical perception of non-binary and transgender continuum. [A nem bináris nemi hovatartozás orvosi megítélésének szakirodalmi áttekintése.] *Orv Hetil.* 2025; 166: 210–218. [Hungarian]
- [2] Bailey JM. Ideological bias in sex research. In: Frisby CL, Redding RE, O’Donohue WT, et al. (eds.) *Ideological and political bias in psychology. Nature, scope and solutions.* Springer, Cham, 2023; pp. 779–804. https://doi.org/10.1007/978-3-031-29148-7_29
- [3] Bailey JM. *The man who would be queen: the science of gender-bending and transsexualism.* Joseph Henry Press, Washington DC, 2003.
- [4] Littman L. Parent reports of adolescents and young adults perceived to show signs of a rapid onset of gender dysphoria. *PLoS ONE* 2018; 13: e0202330. Erratum: *PLoS ONE* 2019; 14: e0214157.
- [5] Rihmer Z, Bánki MCs, Fekete S. et al. The role of socialisation in psychosexual development. [A szocializáció szerepe a pszichoszexuális fejlődésben.] *Psychiatr Hung.* 2022; 37: 351–363. [Hungarian]
- [6] Blanchard R. Early history of the concept of autogynephilia. *Arch Sex Behav.* 2005; 34: 439–446.
- [7] Murray D. *The madness of the crowds.* [A tömegek tébolya.] Alexandra, Pécs, 2020. [Hungarian]
- [8] Hamvas E, Tényi T. Questions and challenges in the diagnostics of gender identity disorder. Review and case vignettes. [Kérdések és kihívások a nemi identitás-zavar diagnosztikájában. Áttekintés és esetrészletek.] *Psychiatr Hung.* 2023; 38: 41–51. [Hungarian]

(Tényi Tamás dr.
Pécs, Rét u. 2., 7623
e-mail: tenyi.tamas@pte.hu)

Tisztelt Professzor Úr!

Nagy érdeklődéssel olvastam az általam választott téma aktualitását megerősítő értékes kiegészítését.

Tisztelettel

Somorjai Noémi